

ΜΠΟΡΟΥΜΕ λοιπόν εύκολα νά πάρουμε και την Πόλη;
 'Ο Ψυχάρης τὸ εἶπε :

— Θὰ πάρουμε τὴν Πόλη καὶ θὰ κυριαρχήσουμε στὴ Μεσόγεια ἅμα στὴν ἐπίσημη τὴ γλώσσα ἢ «Ἑλλάς» γραφῇ «Ἑλλάδα» καὶ ὁ «Βασιλεὺς» γραφῇ «Βασιλιάς».

Νά, τὸ μυστικό. Ν' ἀνοίξουμε τὰ μάτια μας, ν' ἀγκαλιάσουμε τὴ δημοτικιστικὴ ἰδεολογία, νά τὴν κάνει τὸ ἐπίσημο Κράτος σημαία του καὶ ἡ Πόλη δική μας.

Πολὺ σίγουρο καὶ πολὺ ἀπλὸ τὸ μέσο. Κι ὅμως ἀκόμα νὰν τὸ νιώσουμε!

Ο ΨΥΧΑΡΙΣ ρώτησε στὴν πέτρα κάπιο ψαρά ἂν τὰ ψάρια τὰ λένε καὶ ἄλλιως, γιὰ ν' ἀκούσει ἀπὸ τὸ στόμα των πὼς ὁ δάσκαλος στὸ σχολιο τοὺς μάθαινε πὼς τὰ ψάρια λέγονται κοὶ ἰχθῦς.

Τὸ ἀνέκδοτο αὐτὸ γράφτηκε στὴν «Ἑστία» καὶ ὁ κ. Πάπ τὴν ἄλλη μέρα βγῆκε στίς «Ἀθῆναι» καὶ φώναξε πὼς εἶναι ντροπὴ ἓνας γλωσσολόγος νά μὴν ξέρει καὶ νά ρωτᾷ ἓνα ψαρά γιὰ νά μάθει πὼς τὰ ψάρια τὰ λένε καὶ ἰχθῦς.

Τί Ἀθηναϊκὴ μπουνταλосύνη, Θέ μου!

...

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΦΩΣ!

Γκρέμισμα. Επανάσταση. Λευτέρωμα. Μπρόσας νέοι! Εμπρός! Θέλουμε νὰ σας ἀκολουθήσουμε. Μα πὼς θὰ μπεῖ μπροστὰ νὰ τον ἀκολουθήσουμε; Καὶ πὼς θὰ μας πᾶει, γιὰ νὰ τον ἀκολουθήσουμε; 'Ο κόσμος δὲ σας νιώθει πὼς θέλετε νὰ σας ἀκολουθήσει; Μιλήστε λοιπὸν λόγια σταράτα στον κόσμο!

Αναγέννηση τῆς Τέχνης. Μα πᾶς εἶναι ἡ Τέχνη σας; Γιὰ πῶς εἶναι ἡ Τέχνη; Μιλάτε, γράφετε γιὰ τοὺς πολλοὺς ἢ γιὰ τοὺς λίγους; Εἰσάστε συμβολιστὲς, εἰσάστε αριστοκράτες! τί ὠφελεῖ νὰ γράφετε στὴ γλώσσα τοῦ λαοῦ σας; Κτεβεῖτε λοιπὸν νὰ τον πάρετε ἀπὸ τὸ χέρι νὰ τον υψώσετε σιγά σιγά! Καὶ νὰ του πείτε:

— Κοίταξε τούτο τί ωραῖο που εἶναι! Κι' εἶναι ωραῖο, γιὰτι εἶναι ἀληθινὸ! Κι' ὅτι εἶναι ἀληθινὸ εἶναι κι' ωραῖο κι' εἶναι κι' ἠθικὸ. Γίνου καὶ συ ἠθικὸς! — Ἀνθρωπέ μου, εἶσαι δυστυχῆς, γιὰτι λες ψέματα, σκέφτεσαι ψέματα, ζεις ψέματα, ἀγαπᾷς ψεύτικα, γελάς ψεύτικα καὶ κλαῖς ψεύτικα. Εἶσαι ολᾶκκαρος ἓνα ψέμα μέσα σὲ χιλιάδες χιλιάδων ψέμα. — Τί κάθεσαι καὶ παπαγαλίζεις λέξεις καὶ λόγια δίχως ἔννοια, σὰ φωνογράφος; Τί κλείνεις τὰ μάτια καὶ ψάχνεις με τὰ χέρια σου, σὰν τυφλός; — Ἀνθρωπέ μου, ἀνοίξε τὰ μάτια καὶ δεσ γύρω σου τὴ ζωὴ καὶ κοίταξε τὴ ζωὴ καλά. Καὶ σὰν τὴ δεῖς τὴ ζωὴ καλά με τὰ μάτια σου, τὴν ἀληθινὴν ζωὴ,

ζήσε τὴν! Ζήτησε νὰ γίνεις εὐτυχῆς καὶ θὰ γίνεις καὶ ἠθικὸς. Μὴν πεις πια πὼς θέλεις νὰ εἶσαι δυστυχῆς, γιὰτι θὰ εἶσαι ἀνῆθικος! — Μα πρόσεξε καλά μὴ γελαστείς! ἔλα νὰ σ' ὀδηγήσω νὰ γνωρίσεις τὴ ζωὴ, γιὰ νὰ μάθεις τί θὰ πει ἠθικὴ, τί θὰ πει εὐτυχία. Το ξέρεις; Νομίζεις πὼς το ξέρεις! Μ' ἀκουσέ με νὰ δεῖς πὼς δὲν το ξέρεις. Μὴ σου φαίνεται παράξενο! Σοὺ φαίνεται παράξενο, γιὰτι δὲν ἀκουσες, φτωχέ μου, ποτε τὴν ἀλήθεια ἀπὸ κείνους που ἔπρεπε νὰ σε διδάξουν. Ἐχεις ἀφεντικά, δὲν ἔχεις πατέρες, ὀρφανέ μου. — Καὶ τ' ἀφεντικά σου εἶναι τυφλοὶ, που μόνο τόσο βλέπουνε, ὅσο τοὺς χρειάζεται γιὰ νὰ μποροῦνε νὰ σε τυφλώσουν ολότελα. Γιὰτι τόσο βλέπουνε, που δὲ νιώθουν πὼς δὲν μποροῦνε νὰ ζήσουν ἀληθινὰ εὐτυχησμένοι, ὅσο γυρεύουνε νὰ εἶναι ἀφεντικά σου. Καὶ τ' ἀφεντικά σου εἶναι τυφλοὶ, που μόνο τόσο βλέπουνε, ὅσο τοὺς χρειάζεται νὰ νιώθουν πὼς σὺ εἶσαι ὁ ἀφέντης, ναι πὼς σὺ ὁ σκλάβος τοὺς εἶσαι ὁ Κύριός τοὺς καὶ σε φοβοῦνται, σε τρέμουνε καὶ σ' ἀπατοῦνε. Σὺ εἶσαι ὁ σκλάβος καὶ σὺ ὁ ἀφέντης! Σκλάβος τοῦ εαυτοῦ σου καὶ ἀφέντης τοῦ εαυτοῦ σου! Κι' ἔχεις ὅλα τὰ κακὰ τοῦ ἀφέντη καὶ ὅλα τὰ κακὰ τοῦ σκλάβου. Εἶσαι ψεύτης καὶ ἀναντρός σὰν κάθε σκλάβος, κι' εἶσαι το θύμα τῆς ψευτίας καὶ τῆς κολακείας σὰν κάθε ἀφέντης. Εἶσαι δυστυχῆς; Καὶ πὼς εἶναι δυνατό νὰ μὴν εἶσαι; Βέβαια δυστυχῆς εἶσαι, καὶ κακὸς εἶσαι, καὶ ἀνῆθικος εἶσαι. Μισοὶς καὶ μιάζεις με ὕαινα. Ἀγαπᾷς καὶ μιάζεις με γεννημένη σκύλα. Κλαῖς καὶ μιάζεις με διακονιάρη γκαρδαρίτη. Γελάς καὶ μιάζεις με σάτυρο. Τὴν τιμὴ σου τὴ θρέφεις με αἷμα. — Κρατᾷς μιὰ κάμα ἢ μιὰ κουμπούρα. — Τὴν πίστη σου τὴν ποτίζεις με αἷμα. Τὴν πατρίδα σου με αἷμα. Τὰ γλέντια σου με αἷμα!... Τὰ παιδιὰ σου εἶναι ἡ δυστυχία σου καὶ εἶναι ἡ δυστυχία των παιδιῶν σου. Τ' ἀδέρφια σου τὰ θρέφεις με ψωμί βουτηγμένο σὲ φαρμάκι καὶ αὐτὰ σε πληρώνουνε με φαρμακερὴ ευγνωμοσύνη. Εἶσαι μᾶνα, γίνεσαι σκύλα. Γίνεσαι πεθερὰ, γίνεσαι σκίνα... Γένικο κολύμπημα τυφλῶν σ' ἓνα ὠκεῖο κατασκότεινο! — Εἶσαι ἓνα εἶδος μύρου σκινου, γεμάτος ἀγκάθια, που σε φυλάνε ἀπ' τὴν καταστροφὴ. Μαύρος ἀπ' ἔξω καὶ ἄσκημος, γεμάτος ἀγκάθια, μύρος καὶ ἄσκημος καὶ ἀπὸ μέσα, γεμάτος πικρὴ χολή. Φοβερός καὶ οἰκτρος συγχρόνως!... Καὶ το χειρότερο ἀπ' ὅλα ποῦσαι τυφλός, θεότυφλος!... Ἀλλοίμονο σὲ κείνον που θὰ πῆσει ἀναμεταξὺ σας γυμνὸς ἀπ' ἀγκάθια, τυφλὸς ἀχινόι μου! Ἀλλοίμονο σὲ κείνον που θ' ἄρθει κοντὰ σας νὰ σας πει: ὦ φτωχοί μου ἀδερφοί! Τ' ἀγκάθια σας θ' ανατριχιάσουν ἀπὸ ἱερὴ φρίκη. Θ' ἀκουστεί μες στὴ σκοτινιά σας

η φωνή των τυφλωτων σας: Κρεμάστε τον. Είναι άθεος, είναι εχτρος της ηθικής, εχτρος της πατριδας, εχτρος της κοινωνίας. Σταυρώστε τον!... Και η φωνή σας θα βροντήσει τρομερή, ώ υπνωτισμένοι μου κατάδικοι: Είναι άθεος, είναι εχτρος της ηθικής, εχτρος της πατρίδας, εχτρος της κοινωνίας! Σταυρώστε τον!...

Και θα γίνει πάλι σιωπή. Και συ ψεύτης και καταφρονήτης του εαυτού σου, της ψυχής σου, της γλώσσας σου, της ζωής σου, καταφρονήτης και καταφρονημένος, θα χωνεύεις το φαρμάκι σου. Και οι τυφλωτές σου θα ρουφάνε σιγα σιγα το αίμα σου. Και θα γεμίζουν το στομάχι τους με το φαρμακερο αίμα σου, και θα μεθάνε απο το φαρμάκι σου, και θάναι η ζωή τους πιο φαρμακισμένη απο τη δική σου... Και ο Ιησους Χριστος, ώ χριστιανοί μου, τί θλιβερα που μας κοιτάζει απ' το σταυρό του! κοντεύουν δυο χιλιάδες χρόνια, και περιμένει, περιμένει, ακόμα περιμένει...

Γκρέμισμα. Επανάσταση. Λευτέρωμα. Αναγέννηση. Μάλιστα! Εμπρος! Περιμένουμε τη φωνή σας ν' ακούσουμε, τη σημαία σας να δούμε. Εμπρος! Μα οχι συμβολισμους, όχι σχολες, όχι φιλοδοξίες, όχι ποσοστα, όχι εγω και συ, όχι δε με νιάζει έτσι κιαν είστε. Φως, φως, φως! Περισσότερο φως

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ

Τò με διπλὰς ἑλικας καὶ μηχανάς, ἀφθάστου ταχύτητος, πολυτελείας καὶ ἀνέσεως θαλαμηγὸν ἀτμόπλοιοι «ΕΣΠΕΡΙΑ» ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παρωλία Τρούμπας):

Ἐκάστην ΠΕΜΠΤΗΝ ὥρα 11 μ. μ. ἀκριβῶς διὰ **Σύρον, Ἄνδρον, Κόρθιον, Τήνον.**

Ἐκαστον ΣΑΒΒΑΤΟΝ ὥρα 2 μ. μ. ἀκριβῶς διὰ **Χιον, Σμύρνην, Μυτιλήνην, Θεσσαλονίκην.**

Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον:

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. Γραφεῖα Γενικῆς Διευθύνσεως Ἀπελλοῦ 1, ἀριθ. Τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ. Γενικὸν Πρωτοκοτεῖον ὁδὸς Φίλωνος, ἀριθ. 44, ἀριθ. Τηλ. 227.

ΣΗΜ. Αἱ κατὰ τὸ ἐκδοθὲν δρομολόγιον ὕροι ἀρίξεως καὶ ἀναχωρήσεως ἐν ἑκάστῳ λιμένι εἶναι ἀπολύτου Σιδηροδρομικῆς ἀκριβείας,

Ο ΨΥΧΑΡΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

(Ἕνα ἰντερβού του ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ «Νεολόγον Πατρῶν», 23.5.914, σελ. 2).

— Τὸ ἔργο μου ἐμένα, μᾶς εἶπε, εἶναι τὸ γλωσσικό. Αὐτὸ ξέρω καὶ σ' αὐτὸ καταγίνουμαι. Γιὰ νὰ τὸ ξετάσῃ κανεὶς εἶναι πολὺ εὐκολο. Χρειάζονται μόνο δυὸ πράγματα. Ἑσυχία καὶ μελέτη. Τί θὰ πῇ ἡσυχία; Ἑσυχία θὰ πῇ νὰ συζητᾷ κανεὶς ἥσυχά καὶ νὰ μὴ βρίζῃ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον καὶ νὰ μὴ λέγῃ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον προδοτή, φονιά, Βούργαρο, πλερωμένο ἀπὸ τοὺς Βουργάρους ἢ ἀπὸ τοὺς Σλάβους. — γλήγορα θὰ ποῦνε πὼς εἴμαστε πλερωμένοι καὶ ἀπὸ τὸν Μπρέτ της Ἀλβανίας, ἅμα καταφέρῃ αὐτοὺς καὶ χτυπήσῃ κανένα δάνειο ἀπὸ τὴν Εὐρώπη. Μακριὰ λοιπὸν ἀπὸ μᾶς οἱ καθγάδες, ἀφοῦ ἐλπίζω πὼς ὀλοι, καὶ οἱ καθαρουσάνοι μᾶζι, πολεμοῦμε γιὰ τὸ καλὸ. Εἶπα πὼς χρειάζεται ἡσυχία καὶ μελέτη καὶ εἶπα τί εἶναι ἡ ἡσυχία. Τώρα ἔχομε τὴ μελέτη. Τί θὰ πῇ μελέτη. Μελέτη θὰ πῇ νὰ μελετήσῃ κανεὶς, νὰ διαβάσῃ κανεὶς ἐκεῖνα ποὺ γράφηκαν γιὰ τὸ ζήτημα, καὶ ἐννοεῖται, ἂς διαβάσουνε καὶ τὰ δικά μου. Ἐτυχε κάποτε νὰ μοῦ ποῦνε: «Δὲ σὲ καταλαβαίνουμε». Μοῦ τὸ εἶπε αὐτό, τώρα τελευταῖα κἄποιος φίλος μου μάλιστα, στὸ Παρίσι. Μοῦ εἶπε πὼς «μὲ ἔλη τὴν καλὴ θέληση, δὲν μπορεῖ νὰ με καταλάβῃ». Ζεματίστηκα! Καλὰ ἔμωσ ποὺ βρισκόμουν σπῆτι μου καὶ πήρα ἀπὸ ἓνα ράφι τῆς βιβλιοθήκης μου τὸ «Ἰαξίδι» μου καὶ εἶπα τοῦ φίλου μου, ποῦ εἶναι καὶ τίμιος ἄθροπος. «Σὲ παρακαλῶ πολὺ, νὰ μοῦ πῇς ποῖά λέξη δὲν καταλαβαίνεις καὶ τὴ βγάξω ἀμέσως γιὰ νὰ μὴ σοῦ χαλάσω τὸ κέφι. Πάρε ἓνα κατεδατὸ καὶ διάβασέ το». Παίρνει, διαβάζει. Τὸν κοιτάζω. Σὰ συλλογισμένος ὁ φίλος. Καταλάβαινε! Στὸ τέλος: «Ἐ, τοῦ λέω, ποῖά λέξη δὲν καταλαβαίνετε;» Σκαλίζει, δὲν ἀποκρίνεται. Ἐπειτα μοῦ λέει: «Νά, δὲν καταλαβαίνω τί θὰ πῇ «δὲν ταιριάζει». Ἀπόρησα καὶ ρώτησα. «Πὼς δὲν καταλαβαίνετε;» Μοῦ ἀπαντᾷ: «Στὸν τόπο μου, στοὺς Κορφοῦς, δὲν τὸ ξέρεῖ ὁ λαός». Πῆγε ἡ καρδιά μου στὸν τόπο τῆς καὶ τοῦ λέω: «Νά μοῦ ζήσης. Ὁ ἴδιος ἐσὺ μοῦ δίνεις τὴν ἀπόδειξη πὼς γράφω τὴ γλώσσα τὴν κοινὴ, ἀκόμη καὶ σὰ δὲν καταλαβαίνουνε ἄξαφνα σ' ἓνα τόπο μερικὲς λέξεις ἐδῶ καὶ κεῖ.

Σὰς εἶπα πὼς χρειάζονται δυὸ πράγματα γιὰ νὰ μῇ κανεὶς στὸ νόημα, τὸ γλωσσικὸ ἐννοεῖται. Ἑσυχία καὶ μελέτη. Μπορεῖ νὰ χρειάζεται καὶ ἓνα